

ПРАВОСЛАВНО ХРИСТИЯНЧЕ

месечно издание

Брой 12

Тропар

**Богомайко, като гледаме
на твоя пречист образ, ъмилно
казваме:
покрий ни с честния си покров
и ни избави
от всяко зло, като молиш твоя
Син
Христос да спаси дүшите ни.**

В повечето славянски езици думата “покров” означава едновременно “покривало” и “защита”. Празникът възникнал през X век, за да се почете явяването на Божията Майка в Константинопол. Това необикновено знамение е станало в първата половина на X век, в края на живота на св. Андрей Юродиви († ок. 936 г.)

В църквата във Влахерна, близо до градските порти по време на нощно бдение, няколко души видели Богородица, съпроводвана от св. Йоан Кръстител, св. Йоан Богослов и други светци. Тя тръгнала към центъра на храма, коленичила и дълго време останала в молитва с лице обляно в сълзи. После свалила покривалото (покрова) си и го простряла над хората в знак на защита. По това време жителите на града били заплашени от варварско нашествие; след явяването опасността отминала и градът бил спасен от кръвопролития и страдания.

Празникът Покров на Божията Майка се извършва само в славянските страни - вероятно защото св. Андрей бил

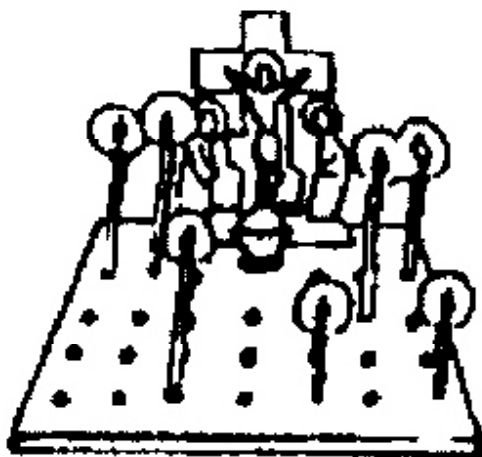
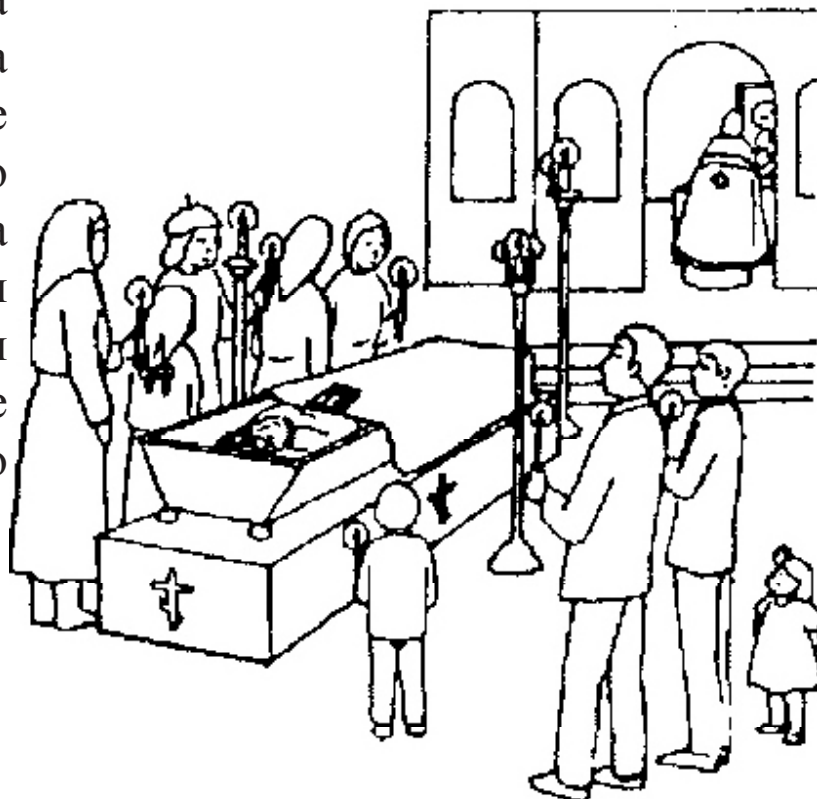
славянин по произход. В Руската църква празникът е установен около XII век. В Константинопол макар и да не празнували този празник, но възпоменавали видението на св. Андрей. Във Влахернската църква имало икона на Божията Майка в този вид, както Тя се явила на св. Андрей.

СВЕТИТЕ ТАЙНСТВА

ПОГРЕБЕНИЕ

След смъртта Църквата се моли за вечно упокоение на представилия се пред Господа човек. Погребалният обряд се извършва в църква, след което покойникът се съпровожда до гроба. Ние често се молим за починалите. Бог да упокои душите им. Винаги казваме “Бог да ги прости”, когато говорим за тях.

Опелото се извършва в Църквата. Вярващите се прощават със своя близък. Участниците в погребението, семейството и близките държат в ръце запалени свещи с вяра, че починалият ще премине в Царството на вечната светлина.

Запад

Изток

Положение на тялото в гроба

Богослужението в памет на починалия се нарича панахида и се извърва на третия, деветия и четиридесетия ден, и в годишниците от смъртта, също и на Задушница.

Малкият беломорец

от Ангел Каралийчев

В Тракия върху брега на тихата Марица се намира живописното село Войводене. То се гуши, потънало в зелената шума на овощните дървета, а край него се ширят просторни житни ниви и ниски хълмове, засадени с лозя. В туй село подир войните се настани бежанецът Костадин Вълков с жена си и малкото си момче Влади. Костадин Вълков пристигна от беломорския бряг. В своя роден край той ловеше риба с мрежа, караше я на пазара в близкия град и със спечелените пари хранеше семейството си. Когато лоши хора потопиха лодката му и отнеха дървената му вехта къща край брега, злоческия рибар натовари покъщнината си на една каруца, впрегна единствения си кон, прости се със земята, гдето се беше родил, и потегли на север. Сгушени в каруцата, под чергилото стояха Влади и майка му. Майката хълцаше, а Влади гълташе сълзите си. Беше есен, когато минаха границата. Тракийци тъкмо бяха привършили вършитбата. Гроздето зрееше по хълмовете, а над жълтите просени ниви врабчетата налитаха на орляци. Бежанецът спря каруцата пред старата запустяла воденица край Войводене, разпрегна коня и стовари покъщнината си на полянката. Запретнаха се и тримата, преградиха една стаичка под стряхата на воденицата, измазаха я и се наредиха. Тръгна рибарят Костадин отново да лови риба по Марица. Влади се записа в селското училище, запозна се с новите си другарчета и те го обикнаха, защото беше весело и смело момче. Владевата майка шъташе в къщи, събираше зимнина, кърпеше рибарската мрежа.

- Мамо - думаше й Влади, - и днес видях една девойка, че носи на кобилица две кошници с жълто грозде. Много ми се яде грозде, ние кога ще имаме?

- Потрай, чедо - отвърщаше майката. - Тези дни, когато баща ти тръгне на пазар да продава риба, ти му заръчай да ти купи едно гроздче.

Заваляха поройни есенни дъждове. Марица препълни бреговете си и нейните мътни води повлякоха надолу дървета, жълти тикви, цели купи със сено. Забуча като градоносен облак.

Един ден, когато удари училищният звънец на обед и децата като шумен поток се втурнаха навън, Влади се промъкна между навалищата.

Той бързаше да се прибере в къщи и да помогне на майка си, която плетеше нова мрежа. Като наближи реката, малкият беломорец забеляза голямо вълнение по крайбрежната селска улица. Цяла тълпа от хора се трупаше на едно място и викове, пълни с ужас, цепеха въздуха. Какво има, какво се е случило?

Влади се втурна. И щом надникна през навалищата, страшна картина се разкри пред очите му: след широката река, повлечено от бурното течение, се давеше едно малко дете. Никой не смееше да се хвърли в мътната дълбока вода, за да го спаси. Нещастното паднало дете ту потъваше, ту се показваше отново, а край него плаваше калпачето му.

Без да мисли много, Влади смъкна от гърба си торбата с книгите, разбута тълпата и се хвърли във водата.

Всички хора наоколо ахнаха. Не се мина дори една минута, и малкият рибарски син, който беше пораснал на беломорския бряг и знаеше да плува като риба, наближи мястото, гдето се мяташе удавничето. То се беше загубило под водата и само по едрите мехури, които излизаха един след друг, Влади разбра къде е. Почна да го търси. И защото се страхуваше да не би удавничето да го хване за крака и да го повлече надолу, смелият плувец се гмурна под водата.

Приповдигна с гръб потъналото момче, извърна се ловко, хвана го за дрехата с една ръка, а с другата заплува към брега. Със затаен дъх всички следяха как едно дете се бори с водната стихия, за да спаси живота на друго дете, и никой не им се притичаше на помощ. Най-сетне подир няколко мъчителни минути Влади стигна до брега, подаде спасеното момче и сам излезе от водата. Когато - измокрен до костите - той се изправи на брега, радостта на селяните избухна. Всички почнаха да викат. Мъжете го тупаха по рамото, жените го прегръщаха и целуваха по челото. Старците му думаха "юначина". Няколко опитни стари жени се заеха с удавничето, почнаха да го разтриват чевръсто, раздвижиха ръцете и нозете му. Детето повърна погълнатата вода и отвори очи.

Влади, като видя, че момчето е живо, грабна торбичката си, измъкна се от навалищата и се затече към къщи. От крачолите му шуртеше вода...

На другия ден във воденищата, гдето се беше настанило сиромашкото семейство на рибаря, пристигнаха двама души: мъж и жена - бащата и майката на спасеното дете.

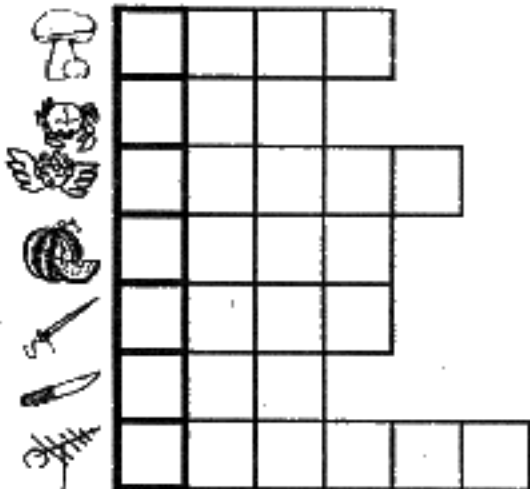
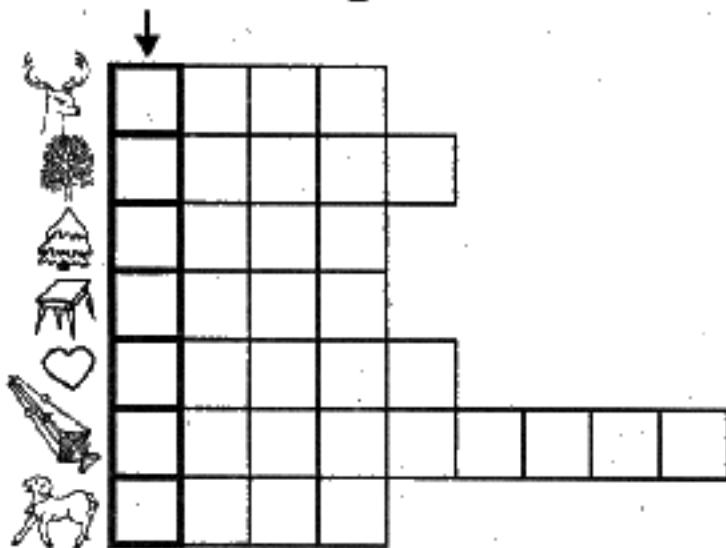
Бащата дълго милва Влади по главата и рече на Владевата майка:

- Цяла нощ мислихме с жената как да ви се отплатиме. Ние имаме на този свят само една радост - нашето дете. То е вече в първо отделение. Ако бяхме го загубили, животът ни щеше да стане страшен. Не сме богати хора, за да наградим Владя, както трябва, ала имаме три декара хубаво лозе на Белия бряг. Решихме да дадем единия декар за спасителя на нашия син. Гледайте лозето, грижете се за него, копайте го, пръскайте го, берете му гроздето - то е вече ваше.

Владевата майка заплака от радост.

Същата вечер след училище Влади и майка му заминаха към Белия бряг, който е на юг от Войводене. Майката носеше една празна кошница за грозде.

1. Нанеси В квадратчетата! Ако работите правилно, В посочената със стрелка колона ще получите наименованието на мястото, където са живяли Агам и Ева.

Самоковски девически манастир “Покров Богородичен”

През XVIII век в Самоков е имало няколко метоха на светогорските манастири Зографски, Хилендарски и Иверски, на Рилския манастир, както и на някои от манастирите в Божи гроб. В тези метоси отсядали таксидиоти - монаси-изповедници, които събирали помощи за своите манастири.

Един от тях - този на Хилендарския манастир - е женският метох в Самоков.

Той пази легендата за спасяването на града от Света Богородица, която разпростряла своя плащ - покров над града и така го спасила от разорение. Затова Света Богородица е покровителка на манастира. Първоначално Девическият манастир е бил девическо монашеско общежитие. След като приела монашески сан в Русия и подарила имотите си на Рилския манастир, около 1772 година в Самоков дошла една ярка българка - Баба Фота. С пристигането си тя обединила малобройна девическа общност и била дълги години - до смъртта си през 1844 година - игуменка на манастира. Манастирският устав бил създаден по подобие на Рилския типик. Още от създаването си женският метох станал средище на духовност и просвета. В средата на XIX век там вече живеели повече от сто монахини и послушнички.

През 1837-1839 година била издигната внушителна каменна църква и направени други разширения. Метохът бил обграден с висок зид, построена била и манастирската трапезария (магерница). Постепенно се оформил цял комплекс с жилищни и стопански крила. Икони за църквата на манастира е рисувал Димитър Зограф, а в нартекса може да се види стенопис с Покровителна Богородица, който се приписва от специалисти на Захари Зограф. По свода на църквата личат следи от възрожденски стенописи - дело на самоковски майстори.

В манастира се намира мощехранителница, съдържаща частици от мощите на свети Пантелеймон и Св. Сава Сръбски. Била донесена от хилендарският йеромонах Серафим, който умира в Самоковския манастир през 1906г.

Свети Сава е подстриган за монах в манастира свети Пантелеймон на Света гора. Напълно нормално е мощите на двамата светци да са събрани в една мощехранителница в Хилендар, който е основан от свети Сава. Възможно е в памет на подстрижението си за монах той да е измолил част от мощите на свети Пантелеймон за новия манастир, където след векове ще попадне и част от неговите собствени.

Сръбският светец умира през 1235 г. в Търново и е погребан в царската църква “Свети 40 мъченици”. През 1237 г. мощите му са пренесени в Сърбия. През 1594 г. те са изгорени от турците във Врачар. От тях са се запазили два реликвария - един с ръката на светеца, който се съхранява в манастира в Света Троица в Плевля, Черна гора. От тази ръка обаче липсва малкият пръст. Направените снимки и проучвания доказват, че именно този пръст се намира в другия реликварий - мощехранителницата в Самоков.

Печатното издание на
“ПРАВОСЛАВНО ХРИСТИЯНЧЕ”
/в pdf формат за отпечатване/
може да намерите в сайта
АУДИО И ВИДЕО БИБЛИОТЕКА
“ПРАВОСЛАВНО ХРИСТИЯНЧЕ”
в интернет на адрес-
<http://hristianche.ucoz.com>